
*Важни обществено-икономически и политически теми***Вестник Класа****✓ Изнесли сме около 3 млрд. евро с инвестиции в чужди ДЦК и влогове**

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/186649-%D0%98%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%BB%D0%B8+%D1%81%D0%BC%D0%B5+%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE+3+%D0%BC%D0%BB%D1%80%D0%B4.+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE+%D1%81+%D0%B8%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B8%D0%B8+%D0%B2+%D1%87%D1%83%D0%B6%D0%B4%D0%B8+%D0%94%D0%A6%D0%9A+%D0%B8+%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%B5>

Български резиденти (фирми и граждани по данни на БНБ) са инвестирали в чужди ДЦК и във валутни депозити в чужбина около 3 млрд. евро в последните две години и половина, събщи проф. Гарабед Минасян, икономист от БАН, по повод бюджета за 2012 г. По думите му финансовият поток навън е сериозен маркер за икономическата несигурност в държавата.

Около 20-25 млрд. лв. пък се въртят в сивата икономика, което е около 1/3 от БВП. Така България се нарежда в челните места на страните с висок дял на сенчестата икономика в brutния продукт. Очакването, че с въвеждането на плоския данък ще се осветли сивият сектор, не се оправда. Очевидно е, че Министерството на финансите не си е свършило работата, щом не осигурява събираемостта и от данъци, твърди икономистът.

Според БАН очакваното увеличение на растежа не може да стане чрез нараснало потребление, нито чрез инвестиции, но имаме резерви в макроикономическата политика. Как да се постигне на практика това обаче, учените не уточниха.

Според тях България е на едно от първите места в Европа по високи разходи за системата за сигурност и по най-ниски за наука, образование и здравеопазване. След нас по разходи за здравеопазване е единствено Румъния. В същото време сме в Топ 5 по най-ниски инвестиции в образование. Наложително е преосмисляне на модела на бюджета, смята Виктор Йоцов от БАН. На въпрос на "Класа" в такъв случай да очакваме ли увеличение на данъците, учените отговориха, че това би било най-лесният начин за формиране на приходи.

Да се разчита на увеличаване на усвояемостта на европарите, също не е реалистично, твърдят икономистите. Ако все пак успеем да го направим, това донякъде би спасило бюджета. Но засега няма основание да смятаме, че администрацията е заработила по-ефективно. Тревога буди и намаляването на вноската на БНБ в бюджета от 300 на 180 млн. лв., което е с около 40 %. Намалението или е линия на валутните резерви на страната, или е следствие на по-ниска доходност на тези резерви, което не е логично.

Бюджет 2012 е в голям дълг и към местните бюджети. Анализът показва, че от общините се изпомпват ресурси и се увеличава централизацията, твърди икономистът Стефан Иванов. Общинските разходи в бюджета за 2010 г. са били 5 млрд. лв., а за 2011 г. са 4 млрд. лв. и остават на това ниво. Би трябвало равномерно да се разпределят тежестите върху гражданите в ситуация на криза, а не да се прехвърлят върху най-бедните прослойки, препоръчват учените.

Друг основен въпрос е каква е връзката между прогнозирания растеж на БВП и номиналната стойност на приходите, които е предвидено да нараснат с над 10% в сравнение с миналата година? Не е ясно откъде идват някои цифри и на каква основа са сметнати, като например увеличението на износа. Няма ръст на износа, а нарастване цените на суровите, което не е промяна на структурата на родния экспорт, коментира проф. Минасян пред "Класа".

✓ България е сред първенците в ЕС по усвояване на агросредства

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/186642-%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D0%B5+%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4+%D0%BF%D1%8A%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B2+%D0%95%D0%A1+%D0%BF%D0%BE+%D1%83%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0>

Според доклада на Европейската сметна палата за миналата година България има 54, 4% ръст по отношение на усвояването на средства от Европейския земеделски фонд и по Програмата за развитие на селските райони и в този показател ние сме първенци в ЕС. Това събщи вчера Мирослав Найденов, министър на земеделието и храните, в интервю за БНР. По думите му въпреки по-рестриктивния бюджет за 2012 г. парите за земеделие ще бъдат 1,26 млрд. лв. Той уточни, че за първи път ще се отпускат доста допълнителни средства на животновъди, птицевъди, свиневъди, зеленчукопроизводители, картофопроизводители. Според него за 2011 г. тоталният бюджет за субсидии в земеделието, не само по отношение на единица площ, но и за всички сектори, възлиза на 1,66 млрд. лв.

За земеделските производители са предвидени 340 млн. лв. вместо 570 млн. лв., заяви също по БНР Радослав Христов, председател на Националната асоциация на зърнопроизводителите. Според него Найденов не е направил достатъчно, за да защити бюджета за земеделие. От браншовите организации заплашиха, че ако бюджетът за 2012 г. се приеме на първо четене в парламента в този вид, ще организират протест. „Редно е, като има форсмажорни обстоятелства, както казва Дянков, да се седне на масата. Искаме да чуем становището на премиера във връзка с това дали сме излъгани предизборно или не. Ако влезе бюджетът така, значи сме излъгани и от премиера“, категоричен бе Христов.

От своя страна министър Найденов коментира, че когато не достигат парите в националния бюджет, важно е да успяваме на компенсираме това с максималното усвояване на европейските средства. По думите му за следващата година сумата ще е с 200 млн. повече заради средствата, които идват от европейския бюджет, и че това е безпрецедентна цифра за българското земеделие. Той обясни, че дебатите за парите за земеделие продължават, но той лично не е оптимист, че може да се договорят повече средства за сектора, ако не дойдат по-добри новини от Европа и света по отношение на дълговата криза.

България може да възвърне позициите си на традиционните в миналото пазари, подчерта Найденов. След посещението на бизнес делегации в арабския свят е станало ясно, че не само сме стъпили здраво там, но дори не можем да задоволим исканията. Преди дни и визитата на зам.-министъра на земеделието Цветан Димитров в Китай завърши с двустранен договор за сътрудничество. Китайски инвеститори са проявили интерес към производство на български храни от растителен и животински произход, които да бъдат предназначени за техния пазар.

[Вестник Труд](#)

✓ Усвоихме само 25% от европарите за 2011-а

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1111909>

Едва 25% от *средствата*, които България трябва да получи от Европейската комисия през тази година, са постъпили в бюджета до момента. Според данните от Министерството на финансите възстановените пари от Брюксел или реално усвоените евросредства от началото на годината до края на октомври са около 420 млн. лева (210 млн. евро) при заложен в бюджета 1,66 млрд. лева. През октомври не е постъпило нито едно евро. Приходи няма и през януари и март.

Статистиката показва, че усвоената за десетте месеца сума е по-малка с 220 млн. лв. спрямо същия период на миналата година.

От Министерството на финансите обясниха липсата на постъпления през трите месеца с процедурата, по която исканията за плащания се събират и изпращат към ЕК. От кабинета на министъра по управление на евросредствата Томислав Дончев дадоха същото обяснение и казаха, че исканията за възстановяване от няколко поредни месеца се събират и изпращат наведнъж.

Има обаче програми като "Регионално развитие" или "Административен капацитет", по които с месеци не са възстановявани пари от ЕК. Бавното темпо на плащанията от Брюксел е сред основните забележки на еврочиновниците. Слабото усвояване води до "блокиране" на пари от държавния бюджет, които се използват за плащания към бенефициентите, докато постъпят парите от ЕК.

Според финансовото министерство, където е органът, който обработва и изпраща исканията за възстановяване, въпреки малкия процент изпълнение на постъпленията проблем няма и възстановяването на парите върви по план. От отговора на ведомството става ясно, че прогнозата от 1,66 млрд. лева приходи до края на годината дори ще бъде преизпълнена. Подадените и неизплатени към момента искания за възстановяване по седемте програмиса за около 1,286 млрд. лева, като през октомври са изпратени 176 млн. лева от тях. Останалите се обработват и според финансовото министерство ще бъдат препратени към Брюксел до края на този месец.

Най-много пари се очаква да бъдат възстановени по оперативна програма "Транспорт", по която се строят магистралаи и железопътни линии. По нея са постъпили искания за възстановяване за около 480 млн. лева. Това е програмата с най-голям процент платени средства към изпълнителите на проектите.

По програма "Регионално развитие" трябва да бъдат възстановени от Брюксел около 134 млн. лева. От десет месеца по нея не са постъпвали пари от ЕК. Преди време регионалният министър Лиляна Павлова обясни причината - че от управляващия орган към министерството проверяват повторно голяма част от проектите за пропуски и за тях не се изпращат искания за възстановяване.

Около 40 млн. лева трябва да бъдат преведени по "Развитие на човешките ресурси", едва около 18 млн. лв. по оперативната програма "Околна среда", около 10 млн. лв. по "Конкурентоспособност" и по по-малко от 3 млн. лева по "Административен капацитет" и "Техническа помощ".

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Икономисти: Дори и слабият растеж изчезва

<http://pari.bg/static/pdf/pages/04.pdf>

✓ България тръгва на лов за инвеститори

<http://pari.bg/static/pdf/pages/20.pdf>

[Вестник Стандарт](#)

✓ Бум на фалити

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-11-14&article=388959>

Фалитите достигат своя пик през 2011 г. До Коледа скокът на банкрутиралите компании ще е с около 40% спрямо миналата година. Причината е не само продължаващата криза, но и забавени решения на съдилищата за обявяване на несъстоятелност. Това обясни пред "Стандарт" Георги Лилянов, шеф на фирмата "Кофас България", която се занимава с анализи за управление на риска.

Най-много закъсали има в строителството, транспорта, търговията и селското стопанство. Фалират предимно малки и средни компании, които не успяват да балансират между поскъпването на суровините и изпразнените джобове на клиентите си. Очакванията на анализаторите са през следващата година да има бум от обединения на компании. Възможно е по-големи фирми от дадени браншове да се опитат да купят част или целия бизнес на по-малките си конкуренти.

✓ Фирмите се научиха да уважават конкурентите

Антимонополната комисия вече работи по евростандарти, казва Петко Николов

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-11-14&article=388882>

- Комисията за защита на конкуренцията навършва 20 години от създаването си. Успя ли КЗК да установи условия за ефективна конкурентна среда в България?

- През изминалите 20 години е свършена много работа за развитието на ефективната конкуренция в България. КЗК е променила многократно своя облик, значително е разширила обхвата и методите си на работа, но основната ѝ цел е останала същата - да подобрява условията за бизнес на пазара. Мисля, че няма да е нескромно, ако кажа, че благодарение на упорития труд и професионализма на своите служители комисията се утвърди като уважаван и разпознаваем държавен орган.

- Как върви разследването на пазара на горива у нас? Случаят с отнетия лиценз на "Нефтохим" повлия ли на процеса?

- Работим много активно по това производство. В момента събираме и анализираме огромно количество информация, за да установим дали забелязаното сходно движение на цените на едро се дължи на забранено споразумение между участниците на пазара. От друга страна, изследваме и договорните отношения между "Лукойл България" ЕООД и търговците на едро, където вниманието ни е насочено към определени търговски условия и практики, които могат да доведат до затваряне на пазара.

Отнемането на лиценза на "Нефтохим" няма нищо общо с образуването на производство, макар двете събития да съвпаднаха относително във времето. Според информацията, изнесена в публичното пространство, отнемането на лиценза е свързано с евентуални нарушения на други нормативни актове, които КЗК няма правомощия да прилага.

- Бихте ли обяснили в кои случаи допускането на монополно (или олигополно) влияние на пазара е законосъобразно?

- Важно е да се подчертае, че Законът за защита на конкуренцията не забранява притежаването на монополно или господстващо положение по принцип, а само злоупотребата с него. Недопустимо е предприятията да налагат пряко или косвено цени, да ограничават производството и търговията във вреда на потребителите, да прилагат различни условия за един и същ вид договори по отношение на определени партньори, необосновано да отказват да доставят стока или услуга, за да възпрепятстват дейността на реален или потенциален клиент и т.н.

- На какво се дължат постоянните неточности в провеждането на обществени поръчки в България? Може ли да говорим за некомпетентност или по-скоро става дума за нечисти намерения?

- Не бих се ангажирал с определения за намеренията на възложителите. Напълно възможно е нарушенията при възлагане на обществени поръчки да са резултат от недостатъчно добро планиране или непознаване на нормативната уредба. Механизмите, които се въвеждат с последните изменения на ЗОП, ще гарантират по-ефективен контрол. Мисля, че създаването на един централен орган за предварителен контрол на проектите с европейско финансиране ще допринесе за минимизиране на случаите на дискриминация и грешки. Тази година подписахме споразумения със Сметната палата и Агенцията за държавна финансова инспекция, за да осигурим по-добра координация и при разкриването на тръжни манипулации в обществените поръчки. Бихме искали да минимизираме възможностите за картелни споразумения сред участниците в тези процедури.

- Какво може да се подобри в работата на КЗК?

- Смело мога да заявя, че днес комисията работи по европейски стандарти и доказателствата за това са много. От една страна, законодателната рамка е напълно синхронизирана с последните достижения на правото на общността и ни позволява паралелно да прилагаме както националните, така и европейските правила за защита на конкуренцията. От друга страна, като член на Европейска мрежа по конкуренция, КЗК активно сътрудничи с Европейската комисия и националните органи по конкуренция на другите страни членки. Постоянният обмен на опит, информация, а понякога и доказателства, изисква от нас да поддържаме високо ниво на целия процес по изготвяне и постановяване на решенията. Разбира се, има много насоки, в които се стремим, и вярвам, че ще успеем да подобрим работата си. Предстои например да приемем т.нар. черен списък от данни, които следва да не бъдат споделяни между конкурентни предприятия, в т.ч. и в рамките на сдруженията, тъй като противното би представлявало нарушение на правото на конкуренцията. Стараем се да осъществяваме още по-детайлен последващ контрол за изпълнение на условията, при които комисията е разрешила определени концентрации. Планирали сме да предоставим на бизнеса обобщена информация за практиката на комисията по текстовете на Глава седем от ЗЗК, за да дадем отговори на основните въпроси, които възникват за предприятията в желанието им да съобразят дейността си с добросъвестната търговска практика.

- На 15 ноември КЗК ще бъде домакин на Деня на конкуренцията. Каква е целта на този форум?

- Дните на конкуренцията се провеждат регулярно в различни държави, като тяхната цел е да дадат максимално широка трибуна за обсъждане на актуалните въпроси в областта на правото по конкуренция. За нас е голяма чест, че сред лекторите на събитието са председателите на антимонополните ведомства на Великобритания, Австрия, Унгария, Белгия, както и личното участие на г-н Александър Италианер - ръководителя на генерална дирекция "Конкуренция" към ЕК.

- Вие сте начело на КЗК от 8 години. В каква посока се движи бизнесът в България през погледа на регулатора, следящ за ефективна конкурентна среда?

- Смятам, че в последните години най-важният път, който компаниите в България избраха, е пътят към по-лоялното бизнес поведение. Въпреки всички трудности, пред които е изправена икономиката на световно ниво, мисля, че участниците на нашия пазар стават все по-дисциплинирани и по-уважителни към закона и конкурентите си.

- Организирахте конкурс за студентско есе на тема "конкуренция". Каква е гледната точка на младежите за мястото на конкуренцията в съвременната икономическа реалност?

- Голяма част от представените над 200 есета на студенти от всички университети предложиха ангажиран и аргументиран поглед към темата "конкуренция". Видно е, че българските студенти осъзнават значимостта на конкуренцията на всеки пазар както за компаниите, така и за потребителите като цяло. За нас е важно да чуем тяхната позиция и това е причината да организираме конкурса и да предоставим възможността за стаж на победителя. Радвам се, че броят на участниците в конкурса на КЗК надмина очакванията ни.

- По какъв начин си сътрудничат органите по конкуренция на европейско и регионално ниво?

- Сътрудничеството се осъществява главно в рамките на Европейската мрежа по конкуренция, от която и КЗК е част. Тази организация играе ключова роля при разпределяне на работата между националните органи, ЕК и съдилищата и гарантира непротиворечивото прилагане на европейското право. В периметъра на ЕМК съществуват и редица секторни работни групи, които се състоят от национални експерти, специализирани в определени сектори на икономиката - енергетика, телекомуникации, фармация, финансови услуги, храни, медии и т.н. Целта е да се осигури свободна и продуктивна дискусия, в която да се намерят общи решения за съществуващите конкурентоправни проблеми. Нашата институция е член на още редица международни организации по конкуренция, а с голяма част от държавите в Европа сме подписали споразумения за двустранно сътрудничество.

[Вестник 24 часа](#)

✓ **Смятате пенсионната възраст? Натиснете тези, дето крият осигуровки**

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1111972>

Преди повече от две години Консултативният съвет по пенсионната реформа посочи стъпките, които всички твърдахме, че трябва да се предприемат час по-скоро, за да извадим осигурителната система от трудната ситуация, в която сами си я вкарахме. Ако някой ми беше казал тогава, че ще продължим 2 г. да правим същите грешки, твърдо нямаше да му повярвам. За съжаление и днес политическите послания на най-високо ниво продължават да бъдат от типа "Тука има, тука няма пенсионна реформа".

През последните седмици сме свидетели на нова активност в сферата на социалното осигуряване. Заваляха предложения за изменение на пенсионното законодателство от министерства, от парламента, от социални партньори. Хубавото е, че всички автори на тези предложения се кълнат, че подкрепят пенсионната реформа.

Лошото е, че зад добрите приказки прозират опити не да се решават естествените въпроси, възникващи при развитието на новия пенсионен модел, а да се откликне на конюнктурни интереси, които най-често нямат нищо общо с интересите на пенсионната реформа. Ясно е, че вече сме "световни шампиони" по брой на пенсионерите спрямо броя на работещите.

И вместо да търсим начин как да убедим обществото, че горчивата чаша още не е изпита докрай, ние с много лека ръка отново сеем нови илюзии. През последните 2 г. отново разширихме или запазихме ранното пенсиониране за хиляди хора.

А математическите и демографски анализи безспорно сочат, че ако продължи да се предоставят подобни възможности за ранно пенсиониране, няма да има никакви пари, за да нарастват реалните пенсии, няма да има ресурси дори да се компенсира инфлацията. Ако сериозно погледнем в тази посока трябва да сме наясно, че щом тази година сме дали право на едните по-рано да се пенсионират, как ще откажем на следващите, които ще дойдат в следващите години да поискат същото. Или ще задейства правилото "Ние ще отворим кутията на Пандора, а пък други да му мислят как ще я затварят".

Затова си позволявам да се върна отново към изводите, до които стигна целият експертен състав на Консултативния съвет по пенсионната реформа за политическите рискове, пред които е изправена пенсионната ни система. Разбираемо е желанието у всеки, който се докосне до пенсионната система, да намери вълшебната пръчица, да замахне и - раз, два, три, отвори очи и си виж голямата пенсия!

Един от най-болезнените уроци в буквара на социалното осигуряване е, че при пенсионните реформи няма бързи решения, колкото и да ти се иска.

Вторият урок е - при пенсионните разходи няма гъвкавост. Ако веднъж си дал дадени пари, не можеш следващия месец да речеш на пенсионерите - ами сега няма пари и ще ви дам колкото има, а за остатъка ще чакате.

Третият урок е за късата памет. Анализите показват, че от началото на пенсионната реформа през 2000 г. започна и процес на много сериозна ерозия на въведения пенсионен модел.

Много хора с дребни стъпчици постепенно и упорито го подриват и обезсмислят усилията на обществото, които то полага вече цяло десетилетие в хода на тази реформа.

И зад всички тези грешни стъпки прозира една и съща причина - тези които вземат решенията, не щат да чуят какво им казват експертите.

Дори и последните приказки за пълна промяна на графика на следващите етапи на пенсионната реформа не се базират на каквито и да било сериозни актюерски разчети. За съжаление така беше и когато се приемаше решението да преместим наистина радикалните стъпки чак след 2020 г.

Истината е, че изход има. За съжаление не толкова бърз, колкото ни се иска, и не толкова лесен, колкото очакваме.

И той наистина е в ръцете на работодателите. Това е пряката връзка между размера на работните заплати и размера на социалните осигуровки. Колкото по-високи стават заплатите и колкото по-редовно се изплащат, толкова по-нисък ще е процентът на осигуровките, плащани от работодателите и работниците.

А от друга страна - колкото са по-малко неплащащите, толкова повече пари ще има в НОИ, а това ще означава, че наистина ще можем да започнем разумното, пресметнато намаляване на размера на осигуровките.

Анализите сочат, че днес за финасовата стабилност на осигурителната система е по-важно не толкова да намаляваме разходите (като предлагаме непресметнати, шокови увеличения на пенсионната възраст), колкото да гарантираме увеличаване на приходите - чрез сериозен натиск върху тези предприемачи, за които плащането на осигуровки е "последна грижа".

Друг е въпросът, че всички искаме да сме добрите лелички и да не казваме такива тревожни неща. Вместо това къде по-благозвучно е да обявим: "Спете спокойно, пенсионери - увеличаваме ви пенсиите с 5-10%" Само че увеличаването с 5 лв. не е пенсионна реформа.